Rietinventarisatie Kaantjes&Raandjes
WIERDE&DIJK

WIERDE & DIJK

DE VERENIGING VOOR AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER NOORD-GRONINGEN

Opdrachtgever	Wierde & Dijk; info@wierde-en-dijk.nl
Opdrachtnemer	Natuurboerenlandschap (Sieger Wiersma) sieger@natuurboerenlandschap.nl
Kader	Inzicht in lengte rietsloten in het kader van het project “Kaantjes&Raandjes”
Opdracht	Inventariseren en weergeven hoeveelheid rietsloten in werkgebied Wierde&Dijk
Datum	13-02-2014
Foto voorpagina	Bertus Loof (Waterschap Noorderzijlvest)

Inleiding
Het project Kaantjes&Raandjes is gestopt aan het eind van 2013.
Een projectvoorstel voor het project Kaantjes&Raandjes 2 is inmiddels goedgekeurd.
Voor het eindigende project is een resultaatverplichting afgesloten van 40 hectare, ofwel 80 kilometer, aan rietsloten binnen het werkgebied van Wierde&Dijk.
Naast deze resultaatverplichting wil W&D zelf ook graag inzichtelijk hebben hoeveel rietsloten er in het werkgebied aanwezig zijn.

Doelstelling
Deze rapportage geeft inzicht in de totale hoeveelheid rietsloten ten opzichte van de totale hoeveelheid geschoonde sloten in het gebied. Hiervoor is de methodiek, het resultaat en de conclusie beschreven.

Onderzoeksvraag
De onderzoeksvraag is: “Hoeveel kilometer rietsloten is er binnen het werkveld van Wierde&Dijk aanwezig?”

Methodiek
Om de lengte aan rietsloten in het werkgebied inzichtelijk te maken, is er voor gekozen om proefvlakken in het werkgebied te inventariseren.
Een proefvlak heeft een lengte en breedte van 2 kilometer en bedraagt dus 4km2.
In totaal zijn er 12 proefvlakken, verspreid over het gebied.
De inventarisatie heeft plaatsgevonden met behulp van de luchtfoto’s en GISdata van het waterschap Noorderzijlvest, waarvoor dank.
Met behulp van deze data zijn de locatie en status van de watergangen inzichtelijk gemaakt.
Er is onderscheid gemaakt in hoofdwatergangen, schouwsloten en binnensloten. Vervolgens is er met behulp van de luchtfoto gekeken of er riet in de sloot staat.
De lengte aan rietsloten in de proefvlakken is uitgerekend als absolute getallen en als percentage van de gehele lengte aan sloten. Dit is gebeurd per watergangsoort, dus voor hoofdwatergangen, schouwsloten en binnensloten. Vervolgens zijn deze absolute getallen en het percentage geëxtrapoleerd naar het hele werkgebied.
Met deze uitkomst is vervolgens de onderzoeksvraag beantwoord.

Randvoorwaarden
Een inventarisatie in het veld zou het beste en betrouwbaarste beeld geven. Deze methode is echter zo arbeidsintensief, dat zou erg veel geld gaan kosten. Gekozen is voor een goede tweede methode, namelijk gebruik maken van luchtfoto’s. Hierop is voor hoofdwatergangen goed te zien of er een rietkraag aanwezig is. Voor schouwsloten en binnensloten is dit in mindere mate het geval, maar de verschillen zijn meestal nog wel duidelijk zichtbaar. Lastig was het wel wanneer een sloot wel schoon was, maar het riet nog op de wal lag bijvoorbeeld. De halmen lijken dan nog wel rechtop te staan. Op zo’n locatie was het vooral zaak goed te kijken over een grote lengte.
Daarnaast is de luchtfoto waarschijnlijk van begin 2013. Dat betekent dat er gebruik is gemaakt van een jaar oude data. De verwachting is dat de lengte aan rietsloten in het echt iets groter is dan in dit rapport weergegeven. Deze verwachting is gebaseerd op waarnemingen in het veld ten opzichte van de luchtfoto.
Onder de definitie “rietsloot” vallen alle sloten waar minimaal aan één oever riet is blijven staan. Het onderscheiden van één oever of twee oevers en eenjarig of meerjarig riet bleek met behulp van luchtfoto’s niet mogelijk. Ook was het praktisch niet mogelijk om uit te gaan van een minimale breedte van bijvoorbeeld 2 meter. Het meten met behulp van de luchtfoto is een erg foutgevoelige methode. Op een dusdanig detaillistisch niveau is de luchtfoto niet meer goed te gebruiken en de ‘tool’ om de breedte te meten kan daarom niet goed ingezet worden.

Resultaat
In totaal is er 414 km sloot geïnventariseerd. Daarvan was 68 km hoofdwatergang, 175 km schouwsloot en 171 km binnensloot. In bijlage 1 zijn de geïnventariseerde proefvlakken te zien. Er is een overzichtskaart met de locaties van de proefvlakken en de resultaten van de afzonderlijke locaties zijn weergegeven. Op deze kaarten is de status van de watergang en de aanwezigheid van riet weergegeven.
In onderstaande tabel zijn de betreffende lengten in de proefvlakken weergegeven.

Watergangen in de inventarisatievlakken					
	Verhouding		Lengte in kilometers		
	Met riet	Zonder riet	Met riet	Zonder riet	Totaal
Hoofdwatergang	12%	88%	8,2	59,5	67,7
Schouwsloot	5%	95%	8,8	166,3	175,1
Binnensloot	17%	83%	46,5	124,7	171,2
Totaal	11%	89%	63,5	350,5	414

Figuur 1: de uitkomsten in de inventarisatievlakken.

De bovenstaande gegevens zijn geëxtrapoleerd naar het hele werkgebied van Wierde&Dijk.
De uitkomsten daarvan zijn hieronder weergegeven.

Watergangen in het hele werkgebied					
	Verhouding		Lengte in kilometers		
	Met riet	Zonder riet	Met riet	Zonder riet	Totaal
Hoofdwatergang	12%	88%	112,3	823,3	935,6
Schouwsloot	5%	95%	81,7	1552,2	1633,9
Binnensloot	17%	83%	308,6	1506,9	1815,5
Totaal	11%	89%	502,6	3882,4	4385

Figuur 2: de uitkomsten in het hele werkgebied.

Conclusie
De onderzoeksvraag is:
“Hoeveel kilometer rietsloten is er binnen het werkveld van Wierde&Dijk aanwezig?”
Het antwoord is:
De totale lengte aan rietsloten in het werkgebied van Wierde&Dijk is 502 kilometer.
Het percentage aan rietsloten in het werkgebied van Wierde&Dijk is 11%

De opgave van minimaal 80 kilometer aan rietsloten in het werkgebied van Wierde&Dijk is daarmee ruim gehaald.
Naast deze conclusie is er nog iets opgevallen tijdens de inventarisatie.
Op de luchtfoto bleek dat oude, niet meer in gebruik zijnde als, sloten in een aantal gevallen vol stonden met een dikke rietkraag. Vooral in Noordwest Groningen bleek dit het geval. Deze waarneming is niet meegenomen in de resultaten, maar is het noemen zeker waard. Juist omdat het hier om mooie dichte ongestoorde rietkragen gaat. Mijn inschatting is dat het om minimaal 4 kilometer lengte gaat.

Bijlage 1

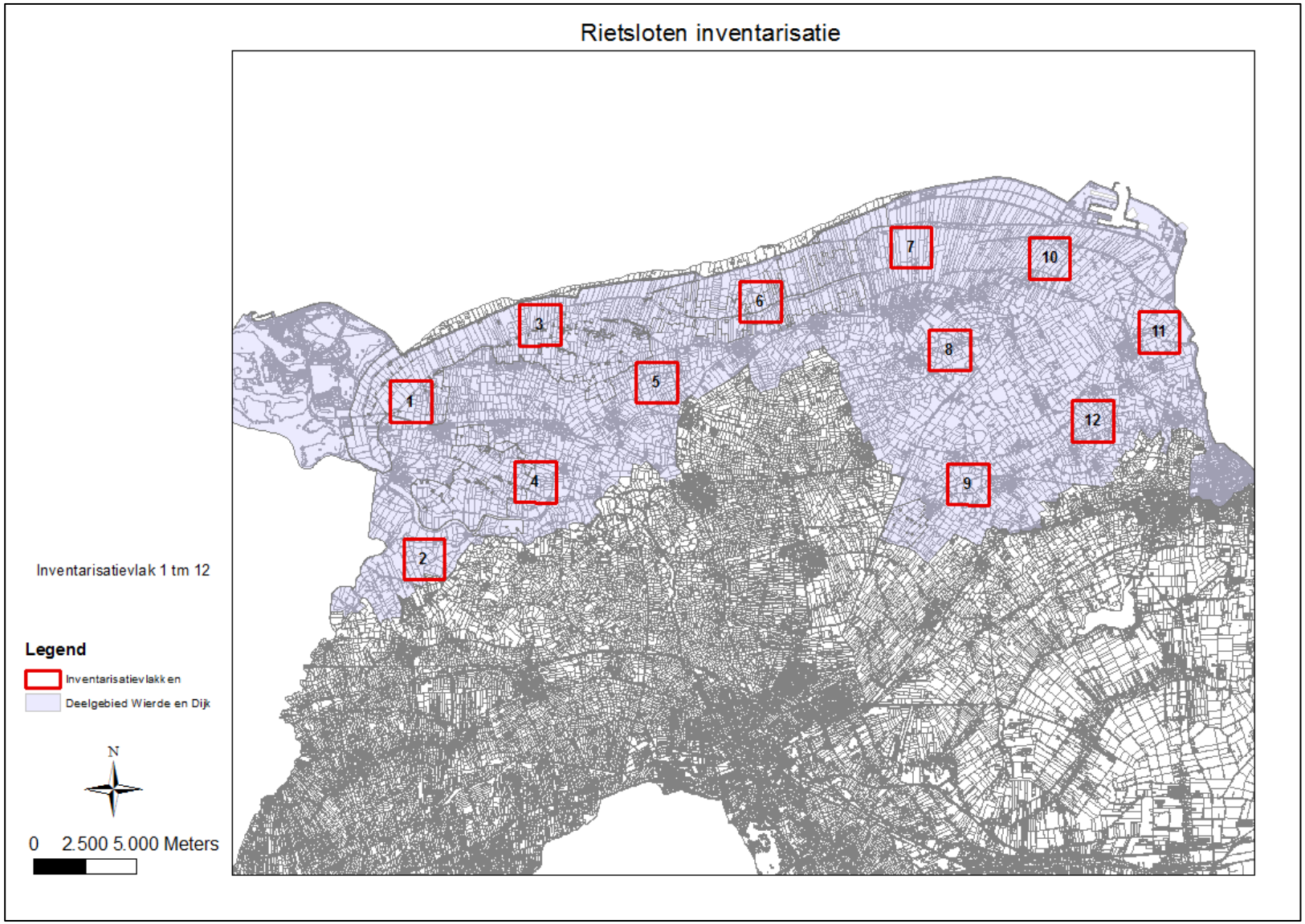
Rietsloten inventarisatie
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
Inventarisatievlak 1 tm 12
Legend
Inventarisatievlakken
Deelgebied Wierde en Dijk
N
0 2.500 5.000 Meters

Rietsloten inventarisatie

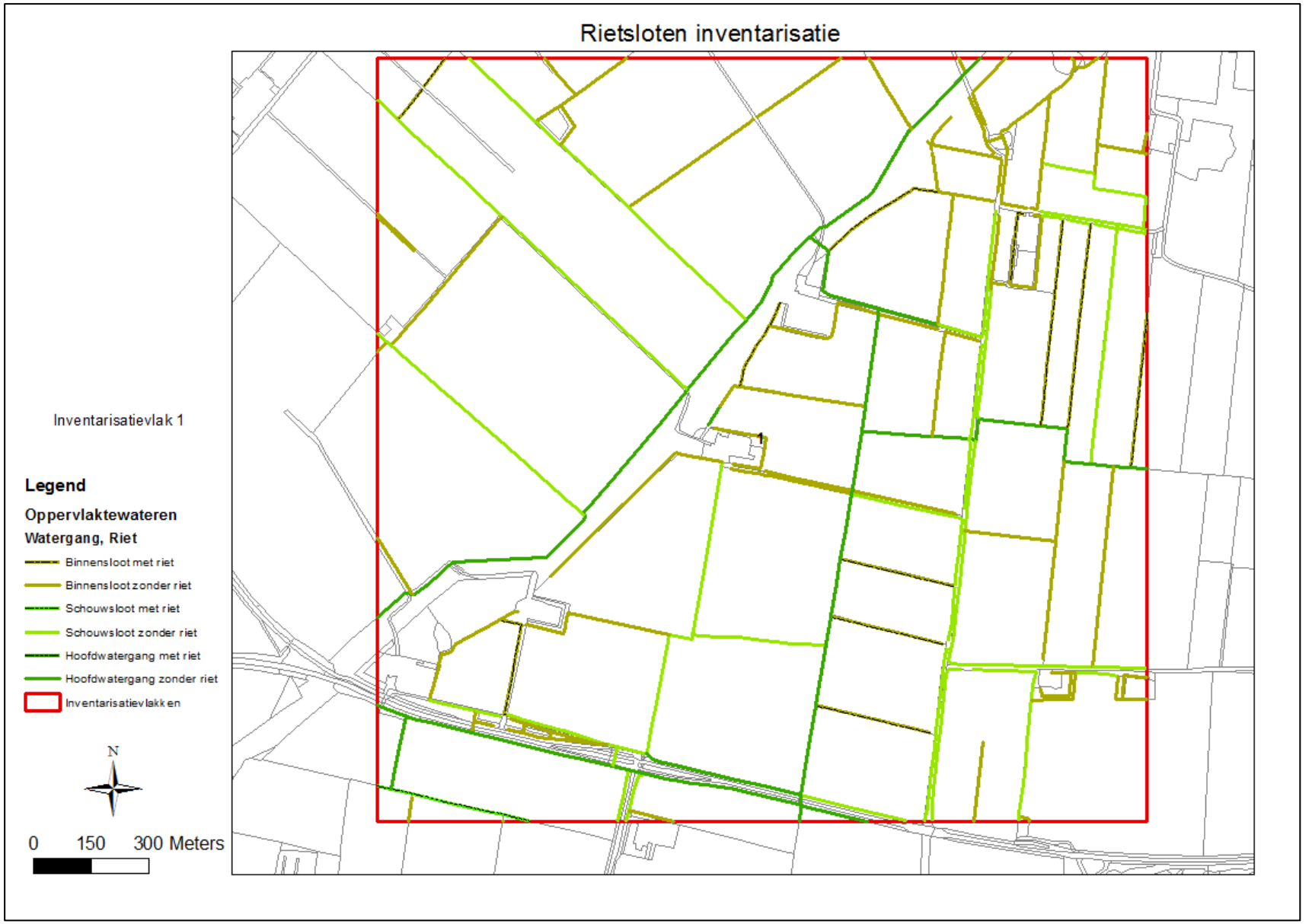

Rietsloten inventarisatie

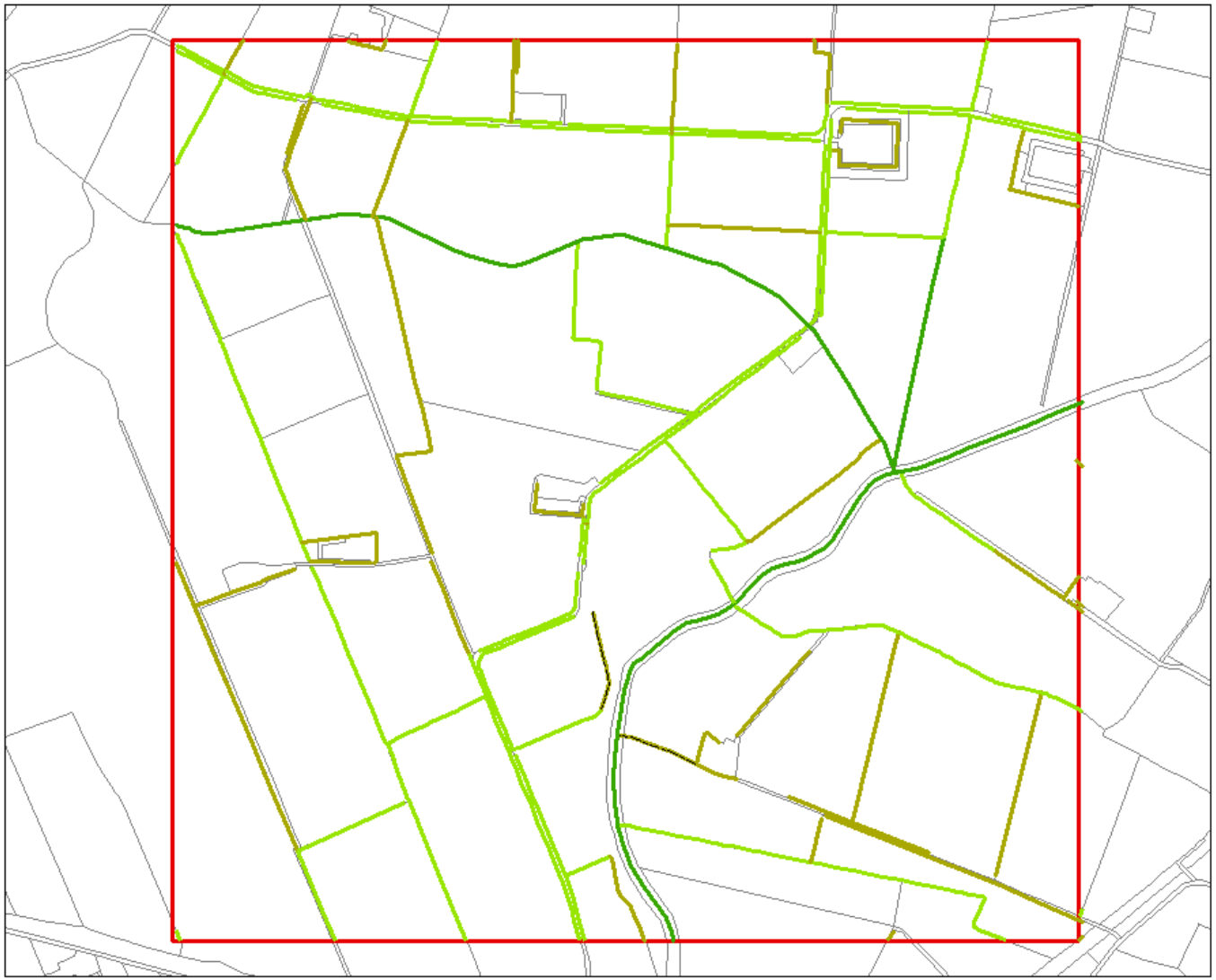

Inventarisatievlak 2

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

Inventarisatievlak 3

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

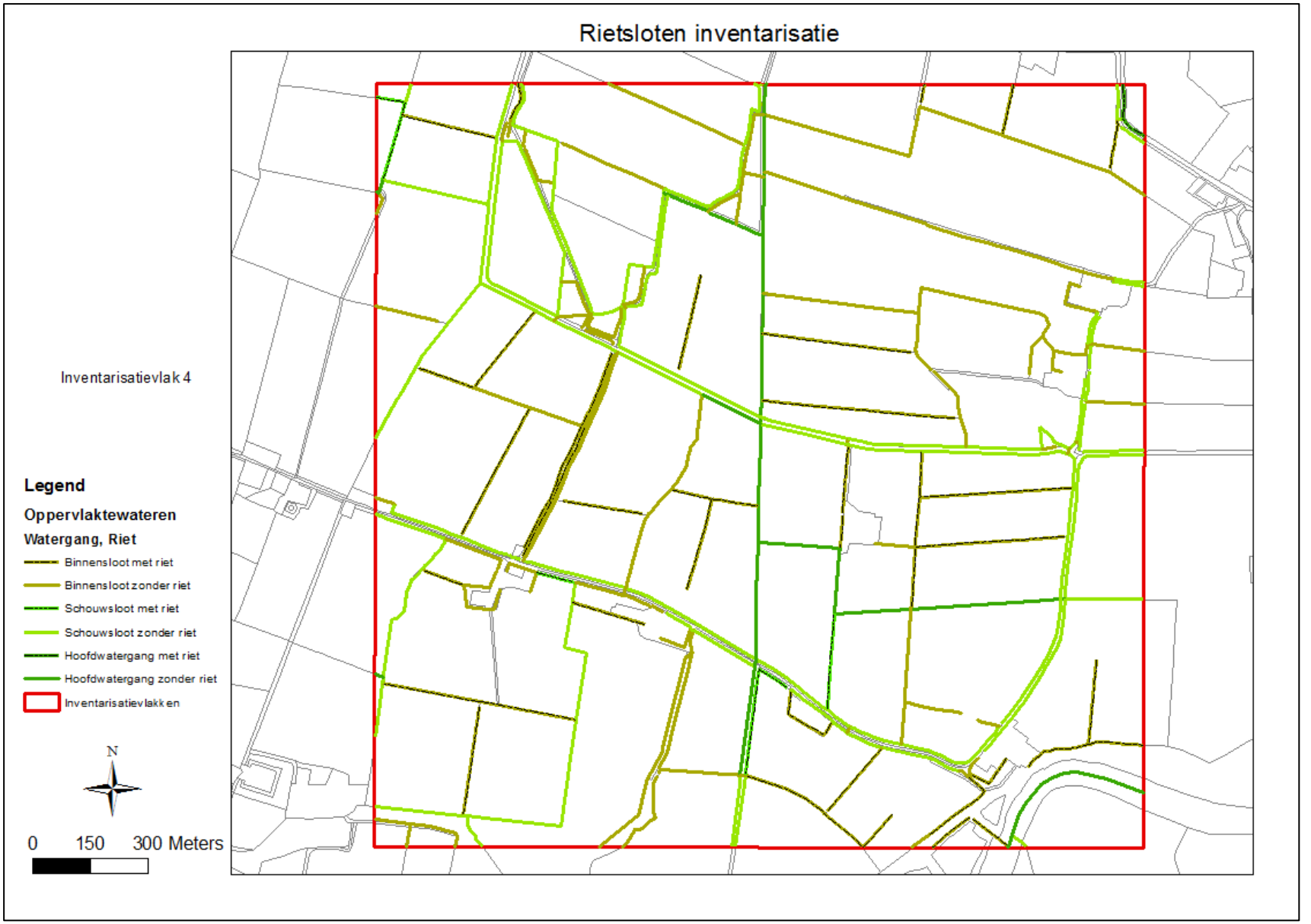

Rietsloten inventarisatie

Inventarisatievlak 5

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

Inventarisatievlak 6

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

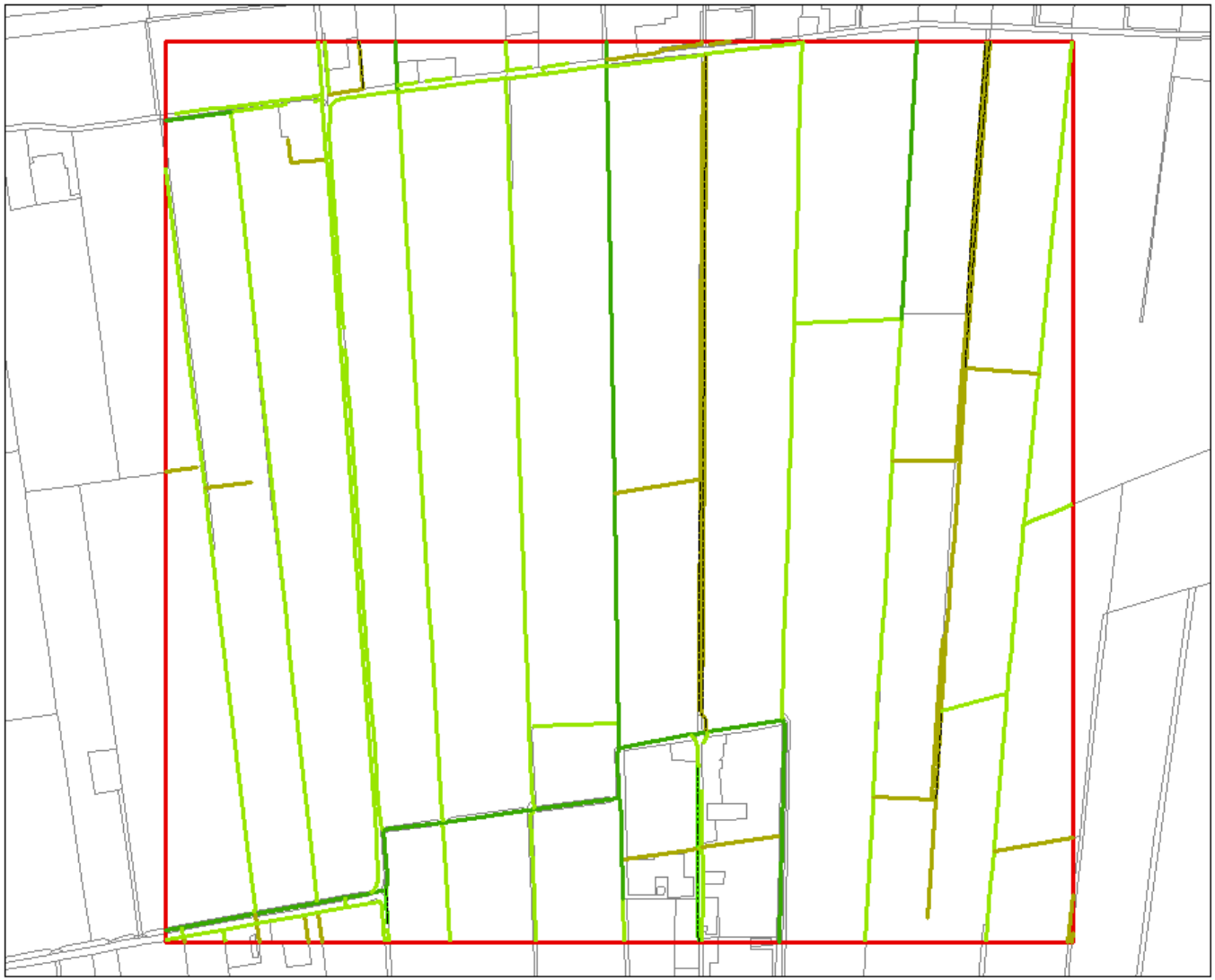

Inventarisatievlak 7

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

Inventarisatievlak 8

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

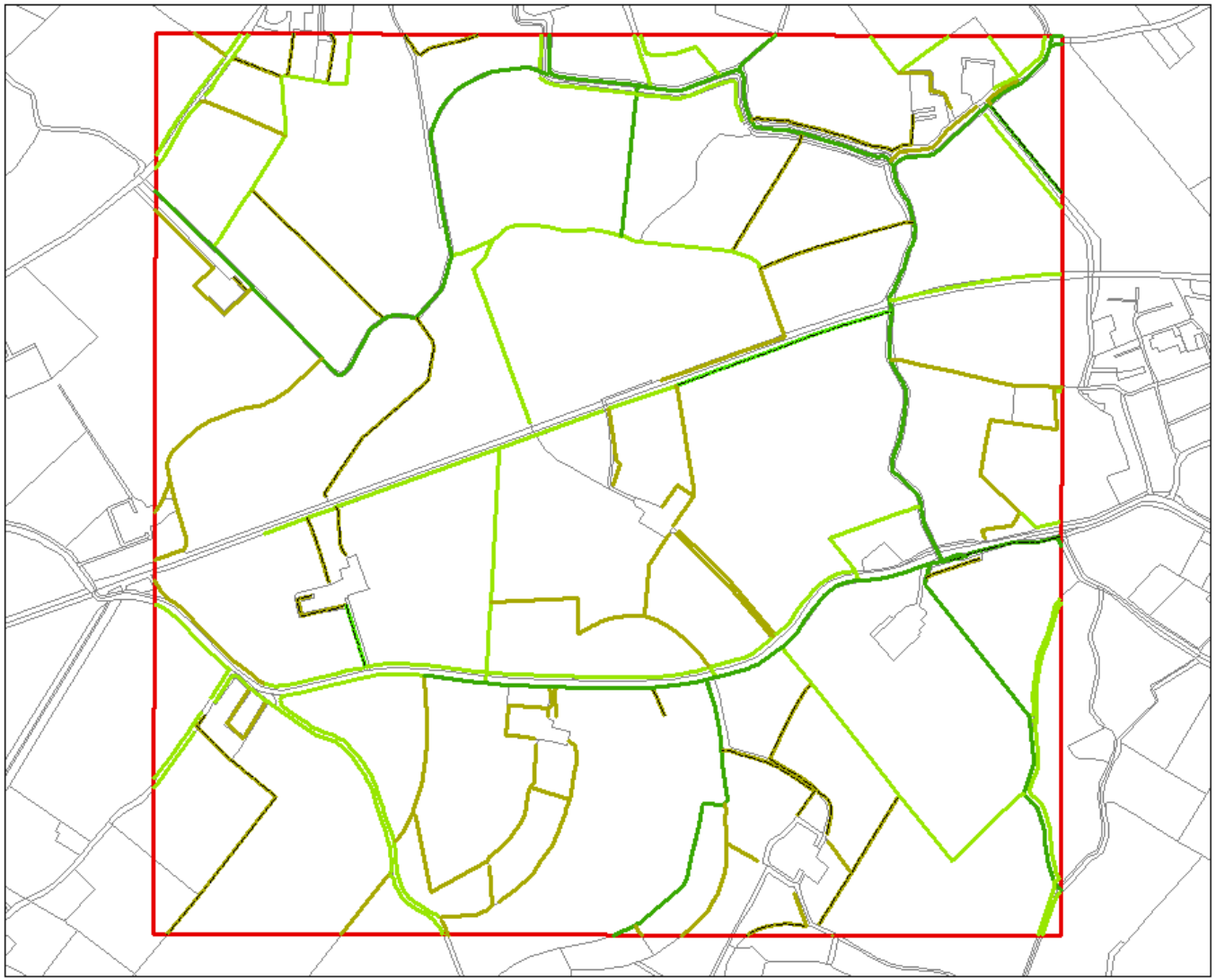

Inventarisatievlak 9

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

Inventarisatievlak 10

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters

Rietsloten inventarisatie

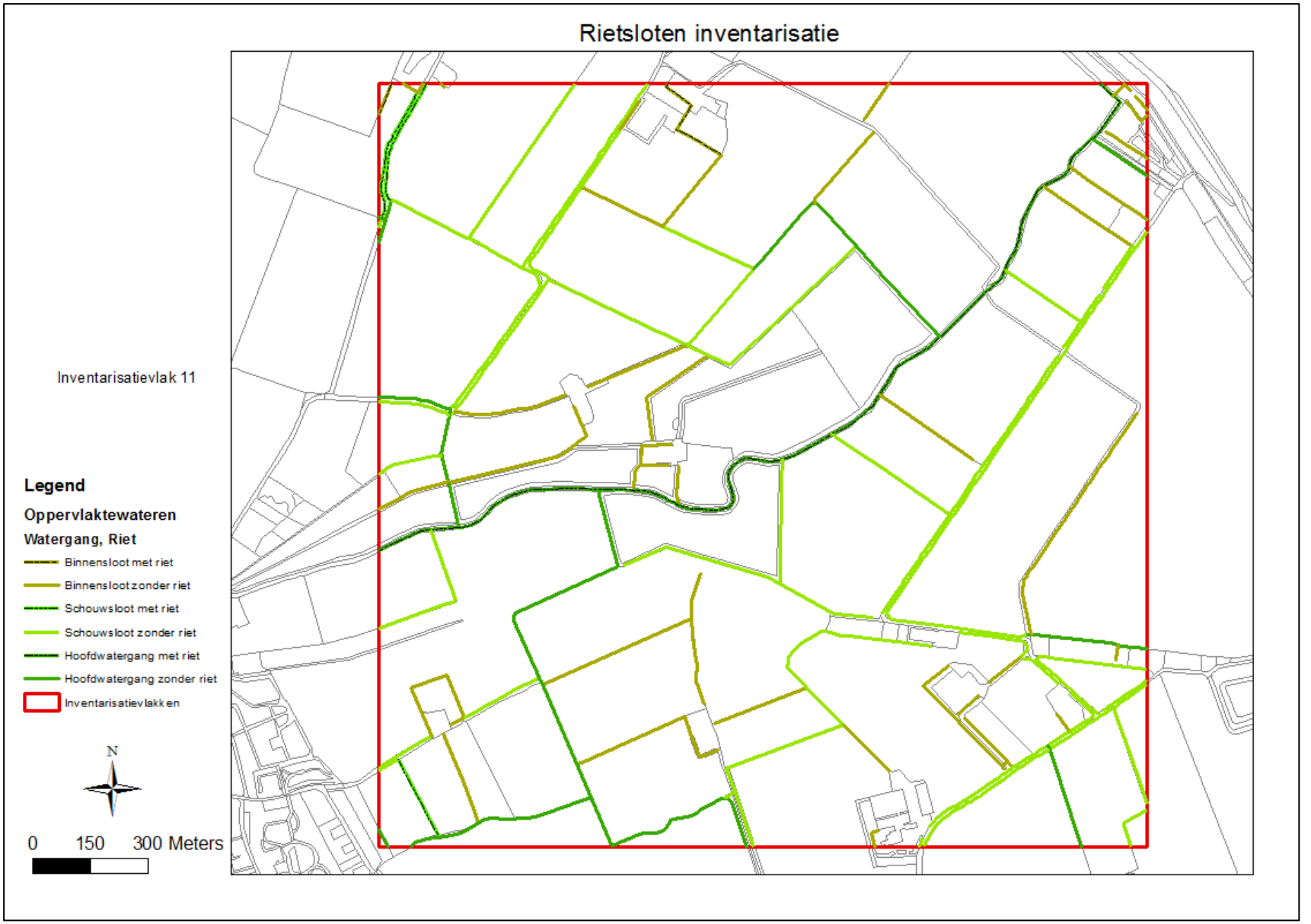

Rietsloten inventarisatie

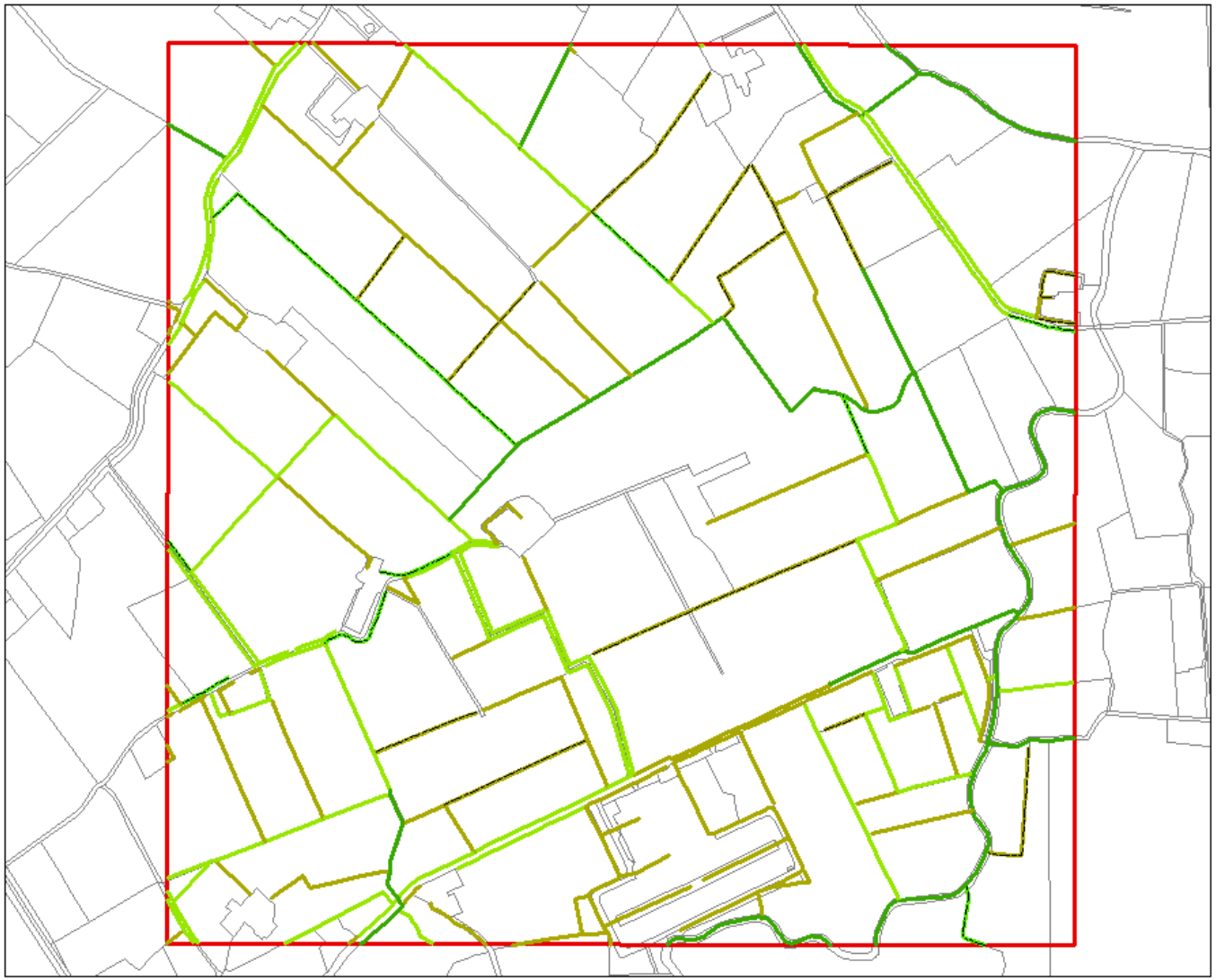

Inventarisatievlak 12

Legend

Oppervlaktewateren

Watergang, Riet

- Binnensloot met riet
- Binnensloot zonder riet
- Schouwsloot met riet
- Schouwsloot zonder riet
- Hoofdwatergang met riet
- Hoofdwatergang zonder riet
- Inventarisatievlakken

N

0 150 300 Meters